

Diskussionsfrågor till

<3 mig – ung utan pung goes online

En kul, grym och avslöjande show om vad som egentligen händer på webben

**UNG
UTAN
PUNG**

Ung utan Pung

Ung utan Pung har sina rötter i Stockholms förorten Rågsved. Det hela började på en ungdomsgård 1982 där den första pjäsen handlade om några fattiga ungdomar på en tåggluff genom Europa "Ung utan Pung". Ung utan Pung blev även namnet på showgruppen som sedan dess har stannat kvar i förorten och turnerar med humoristiska shower där satir, musik och sketcher blandas i en härlig kompott. Varje år spelar showgruppen runt 500 föreställningar runt om i landet.

Ung utan Pungs föreställningar används ofta till temadagar men är framför allt en möjlighet att bjuda på teater som engagerar, öppnar dörrar och lockar till nya möten och kulturupplevelser.

I det här häftet finns diskussionsfrågor kopplade till teaterföreställningen *<3 mig – ung utan pung goes online*. Frågorna kan med fördel användas till efterföljande diskussioner i grupper om två, smågrupper eller i helklass. Det är alltid pedagogen som styr diskussionen.

Det är viktigt att tänka på att vissa frågor kan vara känsliga att prata om och att det kan väcka starka känslor. Var uppmärksam på om någon elev reagerar starkt, lyssna av stämningen i klassen och fånga upp de elever som kan behöva särskilt stöd. Ungdomsstyrelsens handbok *Men fråga mig bara* är en bra vägledning för vuxna som möter ungdomar i sitt arbete och i sin vardag.

Lycka till!
Ung utan Pung

Ansvarig utgivare: Johan Sundberg

Adress: Föreningen Svea Sträng/Ung utan Pung
Garphyttegränd 2
124 67 Bandhagen

Telefon: 08-99 71 24

E-post: info@ungutanpung

Hemsida: www.ungutanpung.se

<3 mig – ung utan pung goes online

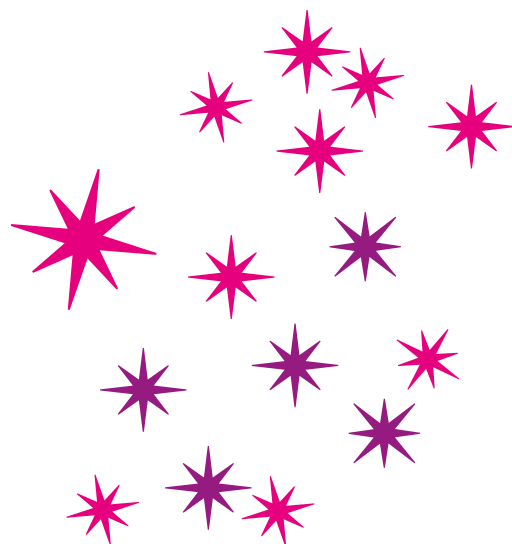
<3 mig (hjärta mig) togs fram på uppdrag av Ungdomsstyrelsen hösten 2010. Föreställningen ingick som en del i tre seminariedagar med namnet Naken på nätet.

Idag är <3 mig en del av det material som Ungdomsstyrelsen har tagit fram i samband med ett regeringsuppdrag 2008-2010. Uppdraget bestod av att genomföra insatser i syfte att främja det generella förebyggande arbetet mot sexuell exploatering av barn och ungdomar mellan 13-25 år, via Internet och andra interaktiva medier.

Ungdomsstyrelsen har bland annat tagit fram metodboken *Ses offline* som innehåller övningar och filmer kring identitet, gränssättning och sexualitet. De har även tagit fram en vägledning *Men fråga mig bara* om sexuell exploatering och hur vuxna kan hjälpa utsatta barn och unga. Ungdomsstyrelsens metodmaterial kan laddas ner eller beställas från www.ungdomsstyrelsen.se/exponering

<3 mig – ung utan pung goes online är en föreställning om unga, sex och Internet. I föreställningen blandas scener, sång och dans på ett roligt, fräckt och provocerande sätt. Föreställningen syftar till att få fram allt det roliga, knasiga och fantastiska som Internet för med sig men även att belysa dess baksida. Förhoppningen är att starta diskussioner kring ungdomars säkerhetsstrategier på nätet och IRL (in real life).

Att använda teater som informationskanal öppnar, på ett lättsamt sätt, upp för vidare diskussioner. <3 mig ger publiken små tankenötter och förmedlar starka känslor. Tillsammans med Ungdomsstyrelsens metodbok *Ses offline* och diskussionsfrågorna i det här häftet ges skolor och andra verksamheter en god grund för vidare diskussioner .

Bra att känna till

Media sänder ofta ut en negativ rapportering om unga, sex och internet. Enligt Ungdomsstyrelsen har flertalet ungdomar kompetens att hantera farorna på Internet. Det oroande är att så få vuxna har kunskap om hur det fungerar på nätet, både föräldrar och de som arbetar professionellt med unga.

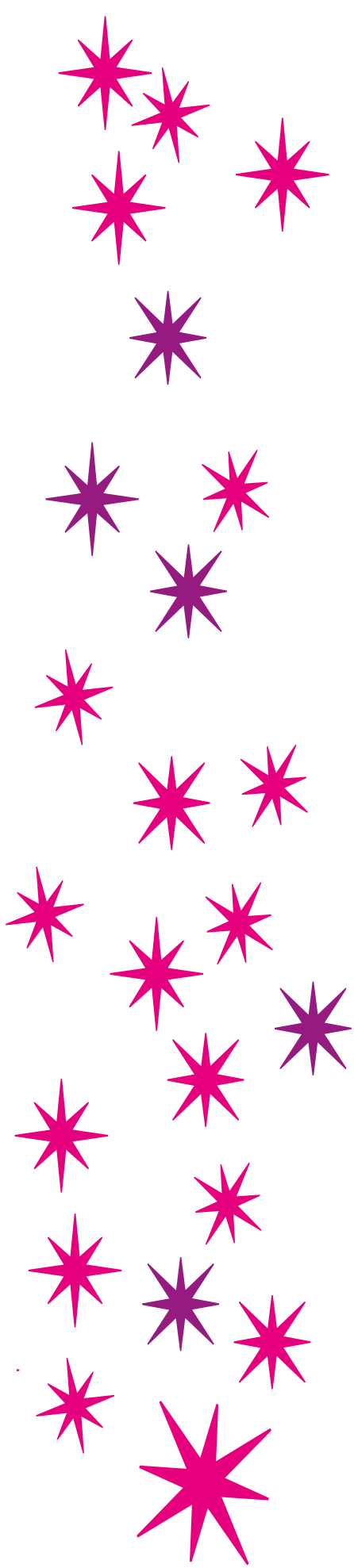
Man brukar säga att vuxna är som turister på Internet, de är inte födda med den digitala världen och det faller sig inte lika naturligt att leva med och genom digitala medier. Internet har kopierat verkligheten och fungerar som en förlängd arm, en utökad verklighet. Utvecklingen går snabbt och det kan vara svårt att hänga med särskilt med tanke på att Internet skapar sig en egen kultur. Även om vuxna är turister på nätet så har de en skyldighet att finnas som stöd till våra ungdomar. Det handlar om att vara lyhörd, uppmärksam och fråga hur ungdomarna mår, vilka de har kontakt med och vad de gör på nätet.

Unga, sex och Internet

Dagens unga spenderar cirka två timmar per dag på nätet. Det innebär att nätet är en naturlig del av deras fritid och vardag, ett sätt att umgås. Nätet är vänner, underhållning, spänning, sex, FF, musik och svar på allt. Med andra ord finns det mycket positivt att hitta och dela, det är lätt att älska nätet.

De flesta ungdomar är väl informerade om de faror som finns på nätet. Dagens ungdomar har ett medvetet säkerhetstänkande kring hur de använder nätet och vilken information de delar med sig av. De ungdomar som råkar illa ut är ofta samma kategori ungdomar som råkar illa ut IRL. Att råka illa ut på nätet handlar ofta om trakasserier, sexuell exponering eller sex mot ersättning.

Ungdomsstyrelsens undersökning *Se mig* visar att antalet personer som säljer sex inte har ökat, däremot har sex som säljs via nätet ökat. Nätet är en viktig arena för kontakter men det är inte tekniken i sig som orsakar att unga säljer sex. De unga som säljer sex har ofta en problematisk livssituation. De har dålig psykisk hälsa, bristande vuxenkontakter och svårt att sätta gränser. Dessa ungdomar mår ofta dåligt och får sällan hjälp, särskilt svårt är det för killar att få stöd.

En av de största farorna på nätet är att bli utsatt för så kallad grooming. Grooming är benämning på de personer och det beteende som används för att locka till sig unga i syfte att köpa sex. Smicker, komplimanger, uppmärksamhet och tillgänglighet är några av de knep de använder sig av. Det är samma element som de flesta ungdomar törstar efter och det är viktigt att inte skuldbelägga de som faller offer för så kallade grooming experter, för de är experter på att fånga offer i sina nät.

Att arbeta förebyggande

Att arbeta med olika teman i skolan medför extra fokus och eventuella upptäckter kring saker man inte tänkt på tidigare. Det är viktigt att all skolpersonal känner till aktuella teman som eleverna arbetar med och att alla är öppna för elever som söker stöd och vill prata med en vuxen. Att lyssna och finnas till hands kan vara en vuxens viktigaste funktion. Som vuxen kan man alltid skaffa sig den kompetens som behövs. Unga behöver många goda vuxenkontakter. Vuxna som ser, lyssnar, frågar och förstår.

Det är viktigt att tänka på hur man rustar ungdomar att möta livet och hur man skyddar sig. Att lära unga att de **alltid har rätt att säga nej, avbryta och avsluta oavsett vad de har lovat eller sagt innan**. Att diskutera, reflektera och laborera med olika frågeställningar och tänkbara scenarion är ett sätt att förebygga på.

Hjälp och stöd

En del vuxna känner sig osäkra på Internet och vad som pågår där. Det handlar egentligen inte så mycket om tekniken, det är samma saker som diskuteras, som i verkligheten, men informationen når fler och snabbare. Att finnas tillgänglig via chat eller mail kan vara ett bra komplement till det traditionella samtalsrummet.

Det är viktigt att inte skuldbelägga en ungdom som exempelvis berättar att den har lagt ut vågade bilder på sig själv. Många ungdomar upplever att de varit aktiva genom att chatta eller skicka bilder på sig själva vilket även medför en stor skuld om något senare händer. Det är därför viktigt att vuxenvärlden inte svarar med: "Men hur tänkte du?" eller "Vad trodde du skulle hända när du....". Dessa ungdomar skuldbelägger sig själva så det behövs inte fler som gör det åt dem.

De flesta ungdomar jämför prostitution med sex mot ersättning. I samtal med unga kan det därför vara bra att variera sitt ordval och undvika ord som prostitution och istället prata om sex mot ersättning. Ersättning kan vara allt från kontantkort till mobil, alkohol, tobak, smycken, mat och annat.

Om du misstänker att något inte är som det ska

- Våga fråga ungdomen. Om du är osäker, fråga rätt ut. Det viktigaste är inte hur du frågar utan ATT du frågar.
- Var öppen, var inte rädd för att du själv inte besitter rätt kunskap, det går alltid att få hjälp med hur ni ska gå tillväga.
- Ta problemet på allvar.
- Lyssna och bekräfta, det är bra att de berättar.
- Normalisera: de inte är ensamma om att vara i den situationen.
- Informera om att de är utsatta för ett brott och att personen som utsatt dem är den som har gjort fel.
- Ställ följdfrågor för att ta reda på vad de vill ha för stöd.
- Informera om rättigheter och tipsa om stöd.

Visste du att:

Det är högre andel killar än tjejer som säljer sex.

Unga jämställer inte prostitution med sex mot ersättning. Antalet personer som säljer sex har inte ökat. Däremot har försäljningen via nätet ökat (förflyttning från gatan till nätet).

Debutåldern för att börja sälja sex är 15 år.

HBT-gruppen säljer sex i större utsträckning.

Ur Se mig

Diskussionsfrågor till <3 mig

Här följer en resumé av scener från <3 mig. Föreställningen uppdateras med jämna mellanrum därför kan vissa scener bytas ut. Alla låttexter finns på: www.ungutanpung.se

Lärarinstruktion: Arbeta med frågorna genom att läsa igenom resumén och låt sedan eleverna reflektera över scenernas innehåll och syfte. De här frågorna kan ni utgå från i varje scen.

- Vilka tankar väcktes under scenen?
- Känner du igen dig?
- Hur skulle du agerat i en liknande situation?

Gå sedan vidare och diskutera utifrån frågorna. Variera diskussionerna genom att varva skriftliga och muntliga svar, dela in eleverna i grupper, gör rollspel utifrån resumé och frågeställningar eller hitta på andra sätt att arbeta igenom föreställningen på.

Mardrömmen

Resumé: En tjej drömmer och i drömmen hänger en massa olika figurer i hennes rum. Blocket, Youtube, you name it!

- Lista positivt och negativt med nätet.
- Vad är nätet och vad är nätet för dig?
- Idag finns alla information tillgänglig vare sig man vill eller inte. vad är bra och vad är mindre bra med den tillgängligheten?
- På nätet måste du vara någon, du måste sticka ut. Vad är det som gör att ett klipp eller en blogg blir populär?
- Måste man vara speciell på nätet?
- Genom bland annat Youtube blir många "vanliga" människor kändisar, är Youtube ett nytt viktigt medium även för redan kända personer?
- Känner du igen dig, kan det kännas som en mardröm att hänga med på nätet?
- Vad kan det innebära att bli superkändis på nätet?

Bloggen

Resumé: Två personer sitter och bloggar om det senaste som hänt i deras liv. Historierna går in i varandra.

- Varför är bloggande så populärt?
- Är kända bloggare trendsättare?
- Bör man skriva öppet om vad som helst eller har man ett ansvar i det som förmedlas?
- Är det så att tjejer och killar fokuserar på olika saker på nätet?
- Tjejer bloggar bara om smink och killar. Killar spelar World of Warcraft. Stämmer det? Diskutera utifrån ett genusperspektiv.

Svartsjukan

Resumé: Två personer ska presentera föreställningen <3 mig och Showgruppen Ung utan Pung när det helt plötsligt kommer ut en tredje person som blir arg och svartsjuk.

- Vänskap, identifieras den genom att vara vän på Facebook? När man inte är vän längre så raderar man eller?
- Farmville och andra gemensamma sysslor på nätet, ökar det gemenskapen mellan människor eller är det ett nytt sätt att dela sin fritid med varandra på?
- Att öppet visa sitt liv genom statusuppdateringar, visa var man befinner sig fysiskt, vilken politisk inställning man har och så vidare, är det alltid positivt? När och varför kan det vara bra att vara försiktig med vilken typ av information man delar?

Uppsatsen

Resumé: Klassen ska skriva en uppsats om kärlek och Internet. Publiken får följa med i en elevs skrivande.

- Är nätet ett bra ställe att utforska sin sexualitet på?
- Att prova sig fram och kanske prova en annan läggning, vad är positivt respektive negativt med detta?
- Är det lätt att hitta kärlek på nätet? Alla finns på nätet, gör det det enklare att hitta rätt oavsett läggning?
- Vad ska man tänka på i kontakt med en okänd person? Om man bestämmer sig för att ses i verkligheten, vilka säkerhetsstrategier kan vara bra att tänka på?
- Är det lättare eller svårare att sätta gränser i kontakter via nätet?
- Var får vi sexuella normer ifrån? Hur vet vi vad som är okej? Vad förväntas av unga i sexuella sammanhang? Vem pratar jag med detta om?
- Sexuella trakasserier är väldigt vanligt, betyder det att det är normalt/okej?
- Vad är normalt? Hur vet jag att jag är okej?

Internetberoende

Resumé: På samtal hos prästen.

- Kan man bli beroende av sin mobiltelefon eller att vara uppkopplad?
- Hur ofta kollar du din telefon, Facebook och andra sociala sajter?
- Spelberoende är ett välkänt begrepp där det även finns behandlingsformer. Finns det risk för att människor kommer behöva gå till psykolog för Facebook-beroende eller likande?
- Den ökade tillgängligheten med nätet och mobiltelefoner bidrar även till en ökad exponering där statusuppdateringar är ett sätt att få uppmärksamhet och respons, att lägga ut bilder är ett annat sätt. Nätet gör det lätt att få omedelbar respons, uppmärksamhet och bekräftelse. Frågan är om det finns en risk i att det positiva övergår till att bli destruktivt?

Facebook monolog

Resumé: En tjej berättar om hur hon retuscherar, hittar på och har skapat sig en annan identitet på nätet.

- Bekräftelse via nätet ges i stor utsträckning, snabbt. Är det alltid positivt med bekräftelse?
- Vilka drivkrafter kan ligga bakom att skapa sig en annan identitet? Blir man en lyckligare människa genom att skapa sig en identitet som man själv skulle vilja ha?
- Hur vet man vem som döljer sig bakom skärmen om man chattar med en okänd? Finns det specifika säkerhetsstrategier att ta till?
- Vad önskar man för respons när man lägger ut en bild på sig själv: på semestern, på fest, avklädd, som en clown, på en aktivitet?
- Hur får man bort saker som text och bilder från nätet?
- Kan det vara farligt att berätta för mycket om sig, till exempel var man bor, går i skolan och vilket personnummer man har?
- Vad är viktigt att få fram i presentationer av sig själv på nätet och varför är det viktigt? Skiljer den presentation man ger av sig själv på nätet med den man levererar i fysiska sammanhang?
- Vad vill man visa genom statusuppdateringar? Uppdaterar man för sig själv eller för andra, är det viktigt? Handlar det om vilken status man har?
- Är vuxna bra på att möta ungdomar som mår dåligt?
- Vad finns det för stöd att få om man mår dåligt/utsätter sig för destruktiva handlingar?
- Var går åldersgränsen för att en bild ska klassas som barnpornografibrott?

Alla tycker lika

Resumé: I ett live program från radio Splash FM intervjuas ett tonårsgäng om trakasserier på nätet.

- Hur vanligt är det med trakasserier på nätet?
- På vilka sätt kan trakasserier på nätet skilja sig mot trakasserier IRL?
- Är det vanligt med hot på nätet?
- Är det olagligt att trakassera eller hota någon på nätet? IRL?
- Vad kan man göra om man själv eller om en kompis blir utsatt för hot eller trakasserier på nätet? Ska man göra annorlunda än om det händer IRL?
- Känns det mindre jobbigt att bli trakasserad eller hotad via nätet än IRL?
- Finns det grupptryck på nätet?
- Tänker vi på hur vi beter oss mot varandra? Är det ett etiskt förhållningssätt som råder på nätet?
- Vilka konsekvenser kan trakasserier på nätet få för den som blir utsatt? Känner ni till något fall eller exempel där någon blivit utsatt för trakasserier på nätet? Vad hände, varför och hur gick det sedan?
- Ett elakt ord kan få oanade följder för den det riktats mot, tänker man på det?

SMS - Konversation

Resumé: En sms-konversation på riktigt.

- Skulle vi bete oss som i sketchen?
- Hur kommer det sig att det finns så många symboler, förkortningar och nya uttryck på nätet och i sms?
- Tror ni att vi kommer att anpassa vårt sätt att bete oss i verkligheten efter det språk som växer fram? Eller att vi börjar skriva så i böcker, på prov och i tidningar?

Visste du att?

Niklas 16 år sprider nakenbilder på sin 16 åriga ex-flickvän.

- han kan dömas för barnpornografibrott för det.
- När man är över 15 år så är man straffmyndig och kan dömas för detta brott.
- Skolan är skyldig att vidta åtgärder och skapa trygghet för den utsatta. Läs mer i Diskrimineringslagen.

Tantsketch

Resumé: Tanterna har bestämt sig för att lära ungdomarna en läxa så att de i framtiden inte låter sig luras av främlingar på nätet. De gör detta genom att lura ungdomar rätt in i fällan för att läsas upp IRL.

- Är ungdomar lättlurade och tror att främlingar på nätet är de de utger sig för att vara?
- Allting sparas på Internet, va skönt! Men är det alltid bra att allt sparas för alltid?
- Önskar du att vuxenvärlden visste mer om vad som händer på nätet?
- Varför tror du att vissa vuxna anser att det är farligt att vistas för mycket på nätet?
- Är Internet så farligt som vuxna verkar tro?

Går det att ta bort information från nätet?

Om du upplever att du har blivit kränkt på nätet så ska du i första hand vända dig till sajten där det skett. Skriv eller ring och berätta vad som hänt, tänk på att skriva på engelska om det är en utländsk sajt. Du hittar kontaktuppgifter till vem du ska vända dig till genom så kallade "Who is" funktioner.

Innan du tar kontakt kan det vara bra att kolla upp om det som publicerats på en sida bryter mot någon lag, vad sajtens användarvillkor säger och om sajten skriver om vad som ska finnas med i anmälan. Man kan vända sig till Datainspektionen för vägledning, de hjälper till att svara på frågor som i första hand kan kopplas till Personuppgiftslagen (PUL). Det finns information om detta på deras sajt www.krankt.se

Övriga frågor

- Kan det vara lättare att skriva om saker som är svåra än att prata om det?
- Kan ni ge något exempel på var man kan vända sig för att få skriva av sig? Kan man skriva eller chatta med någon vuxen på skolan?
- Vilka skillnader finns mellan att "prata" om saker på nätet eller IRL?